

ГІБРИДНІ ВІЙНИ (ІСТОРІЯ, ПОЛІТИКА, БЕЗПЕКА)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	10
1. ГІБРИДНА ВІЙНА ЯК СУЧАСНИЙ СПОСІБ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ПОНЯТТЯ, ЇЇ ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ТА ЗАСТОСОВАНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ.....	11
1.1. Новітні технології, ознаки, стратегії та інструменти гібридної війни сучасного типу.	11
1.2. Розпалювання політичних і соціальних конфліктів у гібридних війнах.	29
1.3. Особливості застосування інформаційних технологій у гібридній війні. Мережеві війни як феномен інформаційного суспільства.	33
1.4. Енергетичні гібридні війни.....	39
1.5. Продовольчі гібридні війни.	44
1.6. Економічний тиск держави-агресора, гібридні проникнення в економіку, вплив агресора через корупцію, економічні, інвестиційні та інші проєкти, а також фінансово-банківські важелі. Втручання у вибори як розповсюджена гібридна технологія.	48
1.7. Кібервійни як сучасний напрямок гібридних конфліктів.....	55
1.8. Використання релігії та міжконфесійних конфліктів у гібридній війні.	58
2. ГІБРИДИЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ. ІСТОРІЯ ГІБРИДНИХ ВІЙН: ПРИЧИНИ, ТЕХНОЛОГІЇ, МАРКЕРИ, НАСЛІДКИ, ВИСНОВКИ	62
2.1. Перші прояви гібридної війни у світовій історії. Американська революція (Війна за незалежність США) (1775-1783 рр.)	62
2.1.1. <i>Причини Американській революції 1775-1783 рр.</i>	64
2.1.2. <i>Технології та характерні маркери Американської революції (Війни за незалежність США) 1775-1783 рр. як гібридної.</i>	66
2.1.3. <i>Наслідки Американській революції 1775-1783 рр. як гібридної.</i>	67
2.2. Громадянська війна в Іспанії 1936–1939 рр.	68
2.2.1. <i>Причини, елементи громадянської війни в Іспанії 1936–1939 рр. як гібридної.</i>	68
2.2.2. <i>Характерні маркери громадянської війни в Іспанії 1936–1939 рр. як гібридної.</i>	68
2.2.3. <i>Наслідки громадянської війни в Іспанії 1936–1939 рр.</i>	70
2.3. Корейська війна (1950–1953 рр.)	71
2.3.1. <i>Причини, елементи гібридної війни у Кореї.</i>	71
2.3.2. <i>Технології та характерні маркери корейської війни 1950–1953 рр. як гібридної.</i>	72
2.3.3. <i>Наслідки гібридної корейської війни 1950–1953 рр.</i>	75
2.4. В'єтнамська війна (1955–1975 рр.).....	76

2.4.1. <i>Причини, елементи гібридної війни у В'єтнамі</i>	76
2.4.2. <i>Характерні маркери та застосовані технології гібридної війни у В'єтнамі</i>	78
2.4.3. <i>Наслідки гібридної в'єтнамської війни</i>	81
2.5. <i>Війна в Афганістані (1979–1989 рр.)</i>	81
2.5.1. <i>Причини, елементи війни в Афганістані як гібридної війни</i>	81
2.5.2. <i>Технології гібридної війни в Афганістані, її характерні маркери</i>	82
2.5.3. <i>Наслідки гібридної війни в Афганістані</i>	85
2.6. <i>Холодна війна, розпад СРСР, кольорові революції як приклади застосування мережових та гібридних технологій</i>	86
2.7. <i>Громадянська війна в Нікарагуа (1981–1988 рр.)</i>	100
2.7.1. <i>Історико-політичні обставини громадянського конфлікту в Нікарагуа в 1980-х рр. Причини, елементи гібридної війни</i>	100
2.7.2. <i>Ознаки ведення в Нікарагуа гібридної війни з боку США, її форми та задіяні технології. Незбройні (економічний та інформаційний) компоненти гібридного нападу США на Нікарагуа (акт непрямой гібридної агресії)</i>	101
2.7.3. <i>Наслідки гібридної війни у Нікарагуа</i>	107
2.8. <i>Нагірний Карабах: тридцять років гібридного протистояння (1987-1994, 1994-2020, 2022, 2023 рр.). Війна між Азербайджаном та Нагірним Карабахом і Вірменією 1987-1994 рр.</i>	108
2.8.1. <i>Причини Карабахського конфлікту</i>	108
2.8.2. <i>Технології та характерні маркери гібридного конфлікту у Нагірному Карабасі</i>	109
2.8.3. <i>Розв'язання конфлікту у Нагірному Карабасі між Азербайджаном і Вірменією (2023 р.)</i>	112
2.9. <i>Ліванська війна 2006 р. (між «Хезболлою» та Ізраїлем). Гібридна експансія Ірану</i>	115
2.9.1. <i>Ізраїльсько-ліванський конфлікт 1968-2006 рр. Суть конфлікту «Хезболли» з Ізраїлем</i>	115
2.9.2. <i>Характерні маркери та технології гібридної війни, застосовувані Іраном проти своїх ворогів, у тому числі через підтримку та контроль «Хезболли»</i>	117
2.9.3. <i>Продовження протистояння між Ізраїлем та «Хезболлою»</i>	120
2.10. <i>Гібридна війна Іраку проти Кувейту</i>	122
2.10.1. <i>Причини війни Іраку проти Кувейту 1990 р.</i>	122
2.10.2. <i>Характерні маркери та технології гібридної війни, застосовані під час іракського військового вторгнення й окупації Кувейту</i>	122
2.10.3. <i>Наслідки іракського військового вторгнення й окупації Кувейту</i>	123

2.11. Концепція гібридної війни, застосована росією в Придністров'ї (з 1992 р. до сьогоднішнього часу).....	124
2.11.1. <i>Причини та елементи гібридного Придністровського конфлікту</i>	124
2.11.2. <i>Характерні маркери та технології гібридної війни, застосовані росією у Придністров'ї</i>	126
2.11.3. <i>Придністровський конфлікт сьогодні</i>	129
2.12. Збройний гібридний конфлікт рф з Грузією 2008 р. в Південній Осетії та Абхазії.....	130
2.12.1. <i>Причини та елементи збройного гібридного конфлікту рф з Грузією в Південній Осетії та Абхазії 7-12 серпня 2008 р.</i>	130
2.12.2. <i>Застосовані технології та характерні маркери гібридного збройного конфлікту рф з Грузією в Південній Осетії та Абхазії 2008 р.</i>	133
2.12.3. <i>Наслідки гібридного конфлікту рф з Грузією в Південній Осетії та Абхазії 2008 р.</i>	136
2.13. Грузино-абхазька війна 1992-1994 рр.....	136
2.13.1. <i>Причини та елементи гібридної Грузино-абхазької війни 1992-1994 рр</i>	136
2.13.2. <i>Технології та характерні маркери гібридної Грузино-абхазької війни</i>	137
2.13.3. <i>Наслідки гібридної Грузино-абхазької війни</i>	138
2.14. Громадянська війна в Сирії 2011 р., інтервенція росії у Сирію 2015 р.....	139
2.14.1. <i>Витоки виникнення та розвитку сучасного гібридного збройного конфлікту у Сирії</i>	139
2.14.2. <i>Технології та характерні маркери гібридної громадянської війни у Сирії</i>	140
2.14.3. <i>Стан внутрішнього збройного конфлікту у Сирії на сьогоднішній день</i>	144
2.15. Військова операції США та коаліційних військ в Іраку 2003-2011 рр.....	145
2.15.1. <i>Причини інтервенції (повномасштабного вторгнення) США до Іраку у 2003 р.</i>	145
2.15.2. <i>Технології гібридної війни, застосовані під час інтервенції США до Іраку</i>	146
2.15.3. <i>Наслідки військової операції США та коаліційних військ в Іраку</i>	149
2.16. Події «Арабської весни» в Лівії 2011 р.....	150
2.16.1. <i>Причини та елементи «Арабської весни» в Лівії у 2011 р. (повстання проти М. Каддафі та подальша громадянська війна)</i>	150
2.16.2. <i>Технології «Арабської весни», застосовані під час гібридного повалення режиму М. Каддафі та подальшої громадянської війни в Лівії 2011 р.</i>	151
2.16.3. <i>Наслідки гібридного повалення режиму М. Каддафі та подальшої громадянської війни в Лівії</i>	152
2.17. Гібридна війна у Боснії (сербсько-боснійська війна) (1992-1995 рр.).....	154

2.17.1. <i>Причини та елементи гібридного протистояння в Боснії.</i>	154
2.17.2. <i>Технології та характерні маркери гібридної війни у Боснії.</i>	155
2.17.3. <i>Наслідки гібридної війни у Боснії.</i>	158
2.18. Гібридний конфлікт у Демократичній Республіці Конго.	158
2.18.1. <i>Причини збройного гібридного конфлікту у Демократичній Республіці Конго.</i>	158
2.18.2. <i>Гібридні маркери та технології, застосовані у збройному гібридному конфлікті у Конго.</i>	159
2.18.3. <i>Збройний гібридний конфлікт у Конго на сьогоднішній день.</i>	162
2.19. Гібридна війна росії проти України з 1991 р. по 2014 р.	162
2.20. Російська агресія в Криму та на Сході України з 2014 р. та подальше розгортання гібридної війни в умовах повномасштабного вторгнення рф в Україну 2022 р.	170
2.20.1. <i>Хронологія гібридної війни росії проти України з 2014 р. до набуття конфліктом рис повномасштабної агресії.</i>	170
2.20.2. <i>Гібридні маркери та технології, застосовані росією під час анексії Криму та розв'язання збройного конфлікту на Сході України.</i>	175
2.21. Друга та третя (Шестиденна) арабо-ізраїльські війни 1956 та 1967 рр.	187
2.21.1. <i>Причини та елементи другої та третьої (Шестиденної) арабо-ізраїльських війн 1956 та 1967 рр. як гібридних.</i>	187
2.21.2. <i>Технології та характерні маркери другої та третьої (Шестиденної) арабо-ізраїльських війн 1956 та 1967 рр. як гібридних.</i>	188
2.21.3. <i>Наслідки другої та третьої (Шестиденної) арабо-ізраїльських війн.</i>	190
2.22. Сучасний гібридний конфлікт між США, Великобританією, іншими країнами Заходу та росією, Китаєм.	191
3. ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ РОЗГОРТАННЮ ГІБРИДНИХ ВІЙН У СВІТІ	202
3.1. Заходи протидії гібридним (асиметричним) проявам у міждержавному протистоянні... ..	202
3.2. Захист національного інформаційного та кіберпростору з досвіду ведення гібридних війн у світі.	206
3.3. Заходи протидії корозійним інвестиціям та іншим гібридним проявам у міжнародному економічному протистоянні.	209
3.4. Інструменти асиметричної відповіді на гібридну агресію проти особистості в гуманітарній сфері.	212
ВИСНОВКИ	214
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	220